

DE
PANA I DE
CAMPANA
Els joves dels 70

Del 20 de febrer al 31 de maig 2015

Ajuntament del Prat de Llobregat

www.elprat.cat

Coordinació
Marga Gómez

Personal tècnic:
Olga Duque, Olga Paredes

Documentació:
M. Pau Pàmpols, Quique Roig

Fotografies
Arxiu municipal del Prat
Fons Casal de la Joventut
Fons Cooperativa Obrera de Viviendas
Fons Jaume Codina
Fons Moisès Llopert
Fons Kaddish
Arxiu Fotogràfic de Barcelona
Revista Delta
Salvador Balcells
Pepe Balart
M. Carmen Beltrán
M. Teresa Bringué
Pere Bou
Joan Camps
Gemma Capdevila
Aure García
Agustí Casas
Família Casas
Jaume Castell
Frederic Comas
Manel Cruz
Àlex Eslava
Roman Ferreres
Rafael Gallardo
Pedro García Vela
Gerard Giménez
Felip Neri Gordi
Jordi Izquierdo
Pere Izquierdo
Fermí Marimón
Fina Martínez
Lluís Martínez Via
Pepi Molins
Fernando Muñoz
Família Palma-Rosanes
M. Pau Pàmpols
Joan Puig
Manolo Revilla
Pau Rosell
Antoni Rodés
Francesca Rufo
Núria Sanahuja
Quim Torrent
Fernando Vecino

Objectes
Fons Ajuntament del Prat
Escola Joan Maragall
Eduardo Ortega Costumero
Soledad Esbrí

Disseny gràfic
Domingo Recreativos - UIKÚ

Arquitectura
/AFK estudio - UIKÚ

Muntatge
Alberto Gómez
Carlos Álvarez
Raúl Fernández

Impressió
Retoland

Audiovisual
Guió: Arxiu municipal
Realització: Paloma Mateos - UIKÚ

Fragments pel·lícules de:
Jordi Bringué
Agustí Casas
Máuel Esteruelas
Roman Ferreres
Jesus M. García
Fermí Marimón
Joan Marimon
Juan M. Palma
Sergi Pellisa
Jordi Portillo
Jaume Ridaura
Josep Rocamora
Luis Ruiz

Agraïments
Francisco Allende
Eusebi Àngel
Vicenç Armero
Pepe Balart
Manel Bou
Pere Bou
Joan Camps
Agustí Casas
Josep Costa
Manel Cruz
Fernando Domínguez
Àlex Eslava
Montse Farrés
Aure García
Josep M. Ginabreda
Felip Neri Gordi
Salvador Grau
Lolo Herrero
Jordi Izquierdo
Àngela Jové
Emilio Llorente
Tomás Mateos
Graciela Monés
Teresa Pascual
Josep Pérez Moya
Pedro Pérez Santiago
Manolo Revilla
Antoni Rodés
Jaime Rojo
Mercè Rulló
Núria Sanahuja
Juan Sánchez Enciso

Producció
Arxiu municipal del Prat. Regidoria de Cultura.
Ajuntament del Prat de Llobregat

Amb el suport de:
 **Diputació
Barcelona**

CONSTRUCCIÓ CIUTAT

La creixent activitat industrial, amb un gran impuls des de finals dels anys seixanta, va ser decisiva en la transformació de la ciutat.

El Prat, un municipi de 14.131 habitants l'any 1960, va viure l'arribada massiva de població en pocs anys. A més, a aquest creixement, cal afegir-hi l'increment de la natalitat que es produeix al llarg dels anys seixanta: és la generació del *baby boom*.

Les xifres parlen per si soles:

- 1970 → 36.363 hab
- 1975 → 51.058 hab
- 1981 → 60.419 hab

Aquest creixement demogràfic es va produir tan de pressa que el municipi es va veure desbordat per allotjar i donar serveis a tota la població.

Al llarg dels setanta es va construir molt, en especial a l'entorn de la carretera de la Marina. Però aquest creixement constructiu no va anar acompañat sempre de la implementació dels serveis que requeria la població i es va sustentar en unes xarxes de subministrament obsoletes.

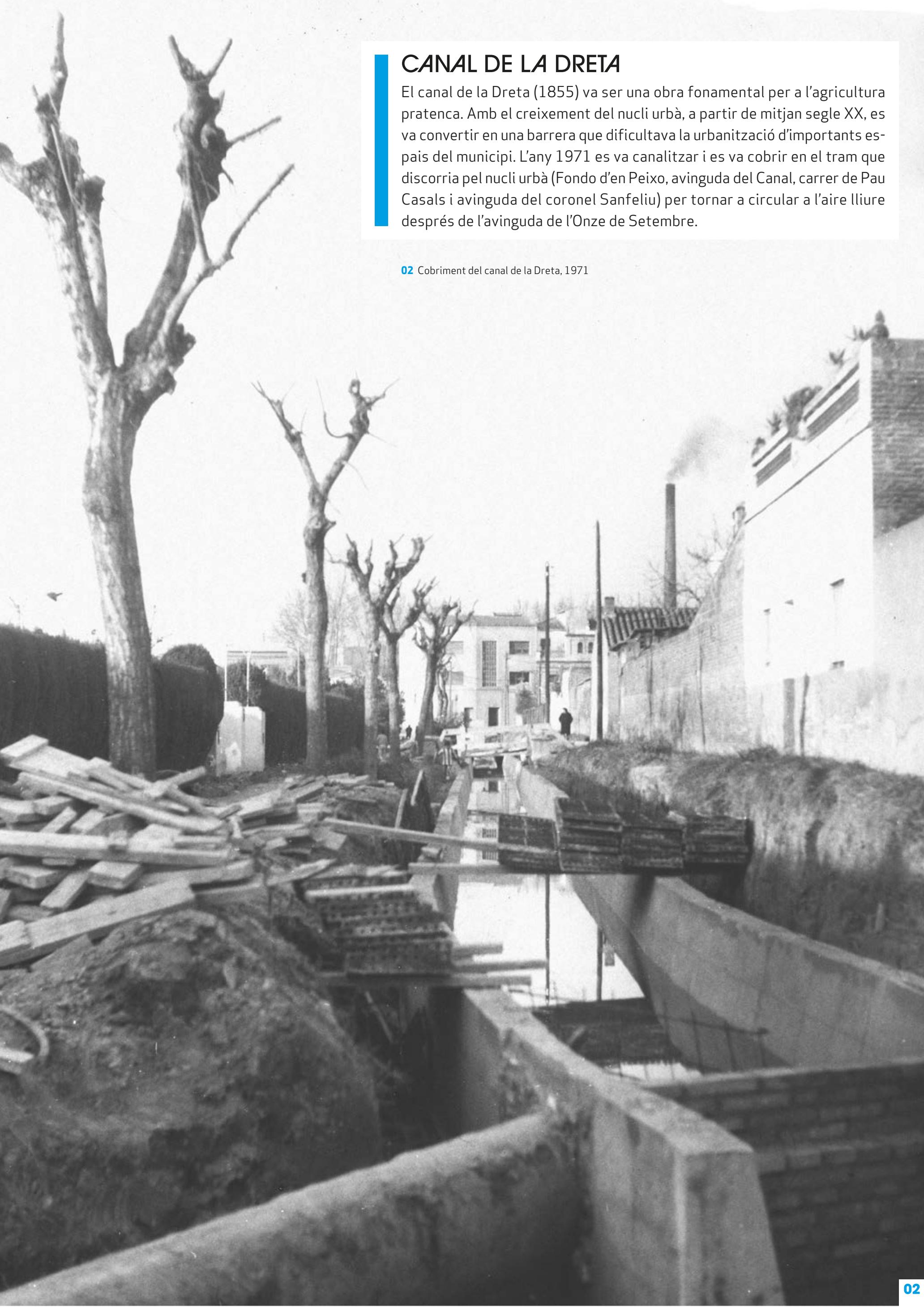
01 Carretera de la Marina,
principis dels anys 70

CANAL DE LA DRETA

El canal de la Dreta (1855) va ser una obra fonamental per a l'agricultura pratenc. Amb el creixement del nucli urbà, a partir de mitjan segle XX, es va convertir en una barrera que dificultava la urbanització d'importants espais del municipi. L'any 1971 es va canalitzar i es va cobrir en el tram que discorria pel nucli urbà (Fondo d'en Peixo, avinguda del Canal, carrer de Pau Casals i avinguda del coronel Sanfeliu) per tornar a circular a l'aire lliure després de l'avinguda de l'Onze de Setembre.

02 Cobriment del canal de la Dreta, 1971

SANT COSME

L'any 1965 l'Obra Sindical del Hogar va començar a construir els primers habitatges del barri de Sant Cosme, amb la finalitat d'absorir el barraquisme de Barcelona i oferir pisos als afectats per les inundacions del setembre de 1962. L'any 1967 es va inaugurar la primera fase, formada per 600 habitatges i l'escola Jaume Balmes. Entre els anys 1965 i 1972 es van construir un total de 2.301 habitatges.

El barri de Sant Cosme va evidenciar ben aviat deficiències en la construcció, a causa, entre d'altres motius, de la baixa qualitat dels materials, i a la inadequació de les estructures al terreny. A això, calia afegir-hi greus mancances en infraestructures i serveis. Tot plegat va motivar protestes i mobilitzacions que van tenir un ampli suport ciutadà. L'any 1977 es va iniciar la reforma integral del barri.

03 Barri de Sant Cosme, 1967

04 Sant Cosme cap al 1973

03

04

INSTITUT

El 1969 es va construir el primer centre públic d'ensenyament secundari del Prat, l'Institut de Batxillerat Baldiri Guilera. Quan tota la zona encara estava sense urbanitzar, aquell primer edifici, que no estava pensat per a les característiques del Prat, aviat va presentar deficiències estructurals i va haver de ser enderrocat i substituït. L'urbanisme de l'entorn de l'institut es va fer a partir de grans projectes que implicaven l'edificació de blocs de pisos grans i alts. Un exemple el trobem a l'espai delimitat pel carrer de Lleida, la plaça de Catalunya i les avingudes de Pompeu Fabra i del Remolar, l'edificació d'aquesta zona es va iniciar als anys setanta i es va completar als vuitanta.

05

ESTACIÓ

El 1974 la companyia de ferrocarril RENFE va enderrocar l'estació vella, construïda l'any 1881 quan es va posar en marxa la línia Barcelona-Vilanova, i en va construir una de nova que formava part d'un projecte de modernització de les estacions, i per fer-les més funcionals. En realitat era una manera d'abaratir costos perquè les estacions velles, la majoria de les quals incorporaven habitatges dels antics treballadors, eren cares de mantenir i poc pràctiques. El resultat va ser la nova estació del Prat que es va mantenir fins al soterrament de les vies, l'any 2007.

05 Institut Baldiri Guilera, 1969

06 Antiga carretera de l'Aviació i escorxador, 1971

07 Estacions del ferrocarril, 1974

07

NOUS CARRERS

L'avinguda de la Verge de Montserrat es va perllongar, en la seva major part, als anys setanta, i al seu voltant es van aixecar nous entorns urbans. Un dels més característics va ser el que es va edificar al voltant de l'avinguda del Dr. Gallart i Monés, que esdevindria un espai popular de lleure, en especial per als joves, rebatejat amb èxit com la Zonilla.

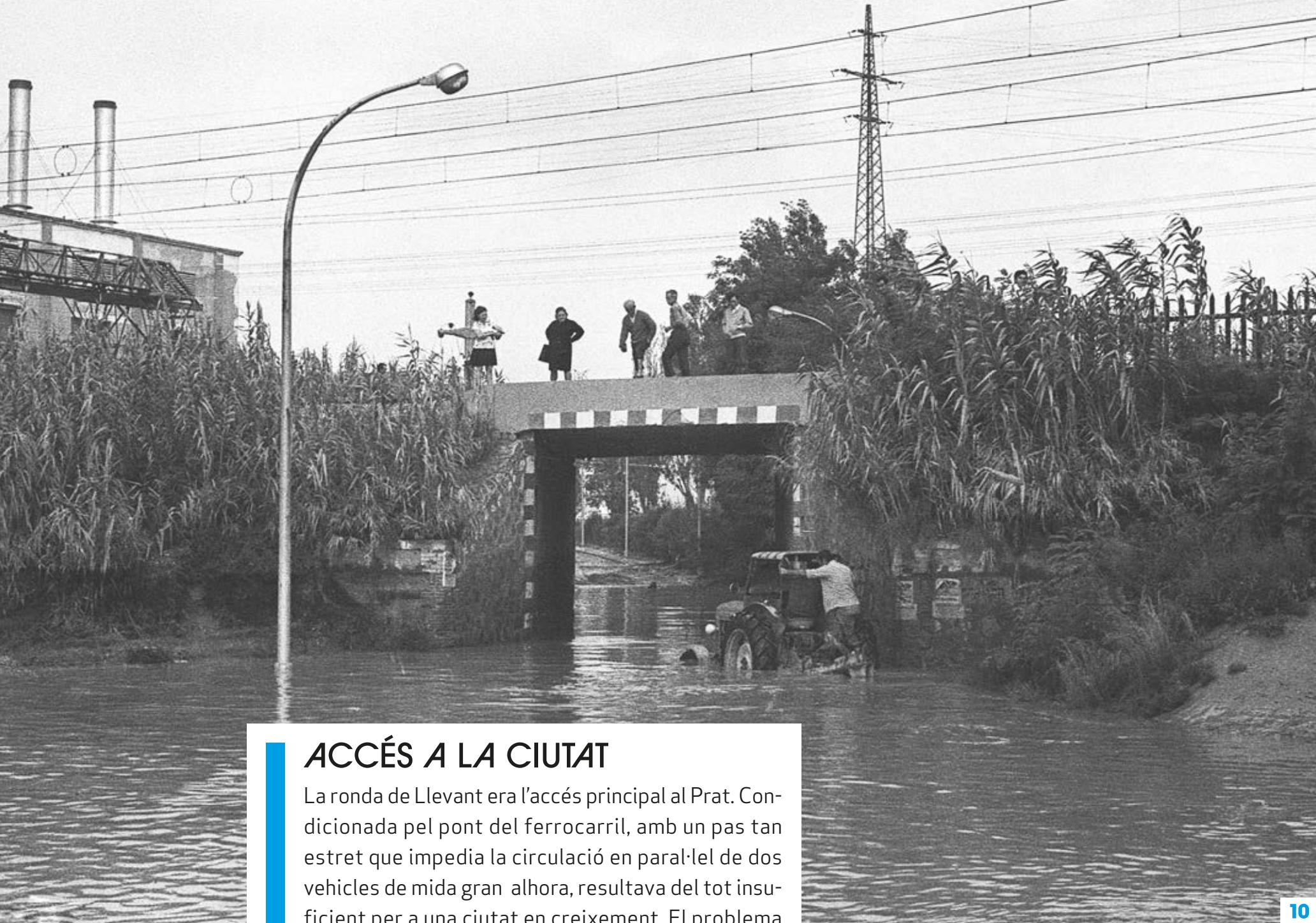
08 Avinguda del Dr. Gallart i Monés, coneguda com a "Zonilla"

09 Carrer de la Carretera de la Marina, cap al 1974

CARRETERA DE LA MARINA

La carretera de la Marina és un espai emblemàtic dels anys setanta. Construïda a sobre d'antics camins rurals, dels que el nou n'és un record, es va edificar a partir de grans blocs de pisos. En aquest entorn, la Cooperativa Obrera de Viviendas va iniciar les seves primeres edificacions. Al voltant de la carretera de la Marina, s'hi va instal·lar població majoritàriament jove.

10

ACCÉS A LA CIUTAT

La ronda de Llevant era l'accés principal al Prat. Condicionada pel pont del ferrocarril, amb un pas tan estret que impedia la circulació en paral·lel de dos vehicles de mida gran alhora, resultava del tot insuficient per a una ciutat en creixement. El problema es va agreujar des de primers dels anys setanta quan va començar a popularitzar-se l'ús del vehicle privat, amb l'aparició de cotxes utilitaris produïts a les grans fàbriques, com la SEAT. Aquest punt conflictiu de la xarxa viària s'inundava quan plovia massa i quedava del tot inutilitzat amb les crescudes del riu.

10 Ronda de Llevant, 1971

11 Avinguda de Josep Anselm Clavé i ronda de Llevant, 1973

12 Ronda de Llevant, 1973

11

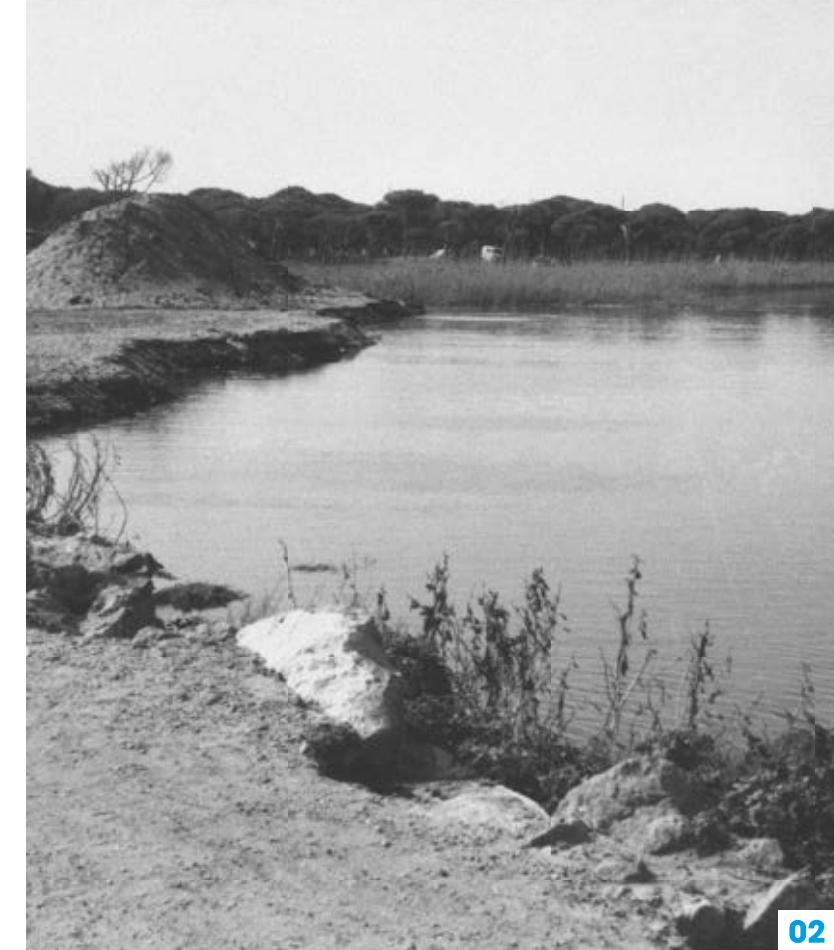
12

TERRITORI

La industrialització de l'entorn de Barcelona als anys setanta, moltes vegades amb un caràcter especulatiu, es va fer, massa sovint, sense tenir en compte el territori. La natura va ser la principal perjudicada d'aquest procés que va anar acompañat de la contaminació de rius i platges, i de la destrucció d'espais naturals d'alt valor ecològic.

En contraposició a aquesta actitud dels poders econòmics i polítics, va començar a créixer una consciència ecològica i de defensa del territori. La massiva manifestació al Prat contra el desviament del riu Llobregat o la Marxa del Llobregat en són un bon exemple.

02

CÀMPING I ESTANY DE L'ILLA

El poc respecte mediambiental dels responsables polítics i econòmics de l'època va quedar evidenciat en actuacions com la desaparició de l'estany de l'Illa. Aquest antic estany es va cobrir parcialment l'any 1964 per construir un càmping i, amb les ampliacions posteriors de les instal·lacions, es va cobrir totalment el 1972. Aquest càmping, primer denominat *El cisne*, però que es va popularitzar des que va passar a *Cala Gogó* és tot un referent del lleure d'aquests anys.

01

01 Càmping Cala Gogó, cap al 1970

02 Estany de l'Illa

03 Arribada al Prat de la Marxa del Llobregat

MARXA DEL LLOBREGAT

Aquesta marxa va ser una mobilització popular de denúncia de l'estat del riu Llobregat i el seu entorn. Era un recorregut a peu des del naixement del riu, a Castellar de N'Hug, fins a la desembocadura. Arreu on passava, s'hi afegia gent de cada població i anava acompañada d'actes festius. Al Prat, va arribar el 9 de setembre de 1978.

03

04

04 | 05 Manifestació contra el desviament riu

MANIFESTACIÓ

El 17 de setembre de 1976 va tenir lloc la manifestació més gran de la història del Prat, amb prop de 25.000 persones (la població total del Prat era de 52.416 habitants). El motiu, l'oposició de la ciutat al desviament del riu. La manifestació va ser encapçalada, unitàriament, per tots els partits, sindicats i entitats.

05

RIUADES

El riu no havia deixat de ser un problema. Solia trencar en el punt conegut com la “marrada del Llobregat”, un meandre natural que el riu formava a la confluència entre Sant Boi, Cornellà i el Prat, que va ser suprimit i que era on avui hi ha el camp de l’Espanyol i un centre comercial.

06 Crescada del riu Llobregat, 1982

07 Extracció d'àrids, cap al 1970

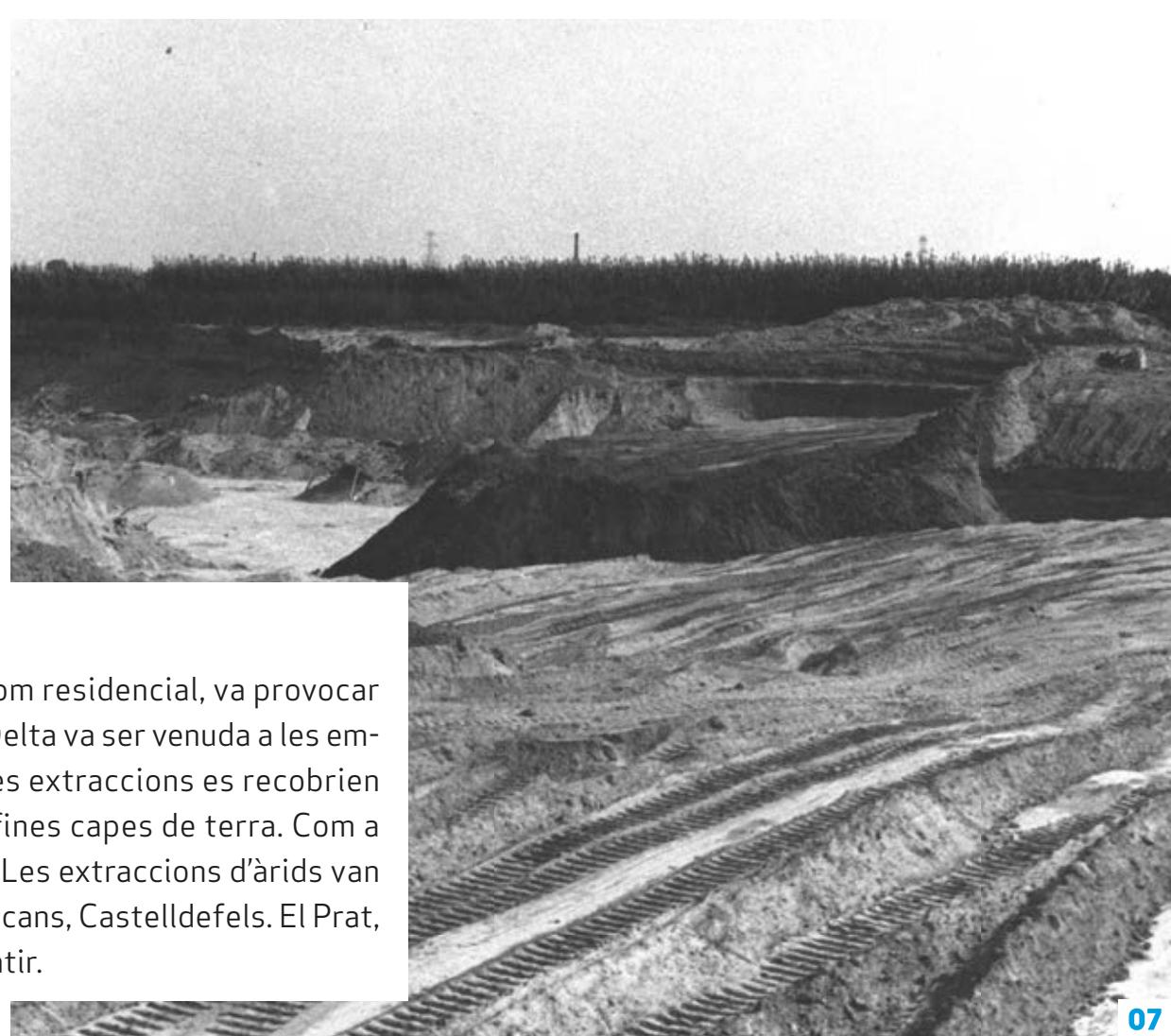
08 Esquelet de rorqual al Zoo de Barcelona

EXTRACCIÓ D'ÀRIDS

L’augment de la construcció, tant industrial com residencial, va provocar més demanda de materials. La fèrtil terra del Delta va ser venuda a les empreses cimenteres. Els forats que deixaven les extraccions es recobrien literalment amb porqueria i es tapaven amb fines capes de terra. Com a resultat, molts camps van quedar inutilitzats. Les extraccions d’àrids van ser molt importants a pobles com Gavà, Viladecans, Castelldefels. El Prat, encara que amb menor mesura, també en va patir.

08

BALENA

El 12 de maig de 1983 va arribar a la platja del Prat un rorqual mort. Els serveis municipals van recollir-ne el cos i mentre duraven les tasques per retirar-lo, el cos del cetaci va ser focus constat d’atenció de curiosos. La fortor del cadàver en descomposició es podia sentir a molts quilòmetres de distància i fins hi havia qui deia que la sentia al nucli urbà. L’esquelet es va cedir provisionalment al zoològic de Barcelona i està exposat a l’entrada pel carrer Wellington. No era la primera troballa d’aquest tipus, ja que l’any 1974 va aparèixer a la platja el cos d’un catxalot mort.

CONTAMINACIÓ

Des de finals dels anys seixanta, el riu Llobregat va patir uns alts nivells de contaminació a causa dels abocaments industrials i dels residus urbans que es produïen al llarg del seu curs. Sense depuració, aquests abocaments van convertir el riu en un dels més contaminats d'Europa. Els efectes de la contaminació es van estendre a la platja del Prat i s'hi va haver de prohibir el bany per motius sanitaris. La situació encara s'agreujava més pels abocaments il·legals a la llera del riu i a la desembocadura.

09

10

11

NATURA

Malgrat la manca de consciència ecològica i les continuades agressions, la natura intentava sobreviure. El delta del Llobregat malgrat la seva fragilitat i les amenaces constants, era i és un espai imprescindible en les migracions de moltes espècies d'ocells, perquè hi troben l'aigua o el repòs que els cal en els grans desplaçaments entre Europa i Àfrica.

ECONOMIA

L'economia prarenca dels setanta es va fonamentar, bàsicament, en l'activitat industrial. La Papelera i La Seda seguien sent les fàbriques més importants de la ciutat, però la creixent demanda del sector industrial va motivar l'aparició de noves empreses i tallers, molts dels quals dedicats a la producció de determinades fases i components per a fàbriques més grans, com ara la SEAT. Aquestes empreses es van situar, en un cinturó envoltant el nucli urbà, en polígons industrials que es van anar consolidant i ampliant amb els anys.

En paral·lel al paper econòmic de la indústria, el sector terciari comença a agafar força amb el creixement de l'aeroport, un dels grans motors de l'activitat econòmica actual. El pont aeri Barcelona-Madrid n'és tot un símbol.

La fi de la dictadura, a mitjan dècada dels setanta, dóna peu a la legalització de partits i sindicats. Aquests van ser els canalitzadors de les reivindicacions laborals creixents a causa de la situació econòmica mundial, sacsejada per les conseqüències de la crisi del petroli del 1973 i del 1979.

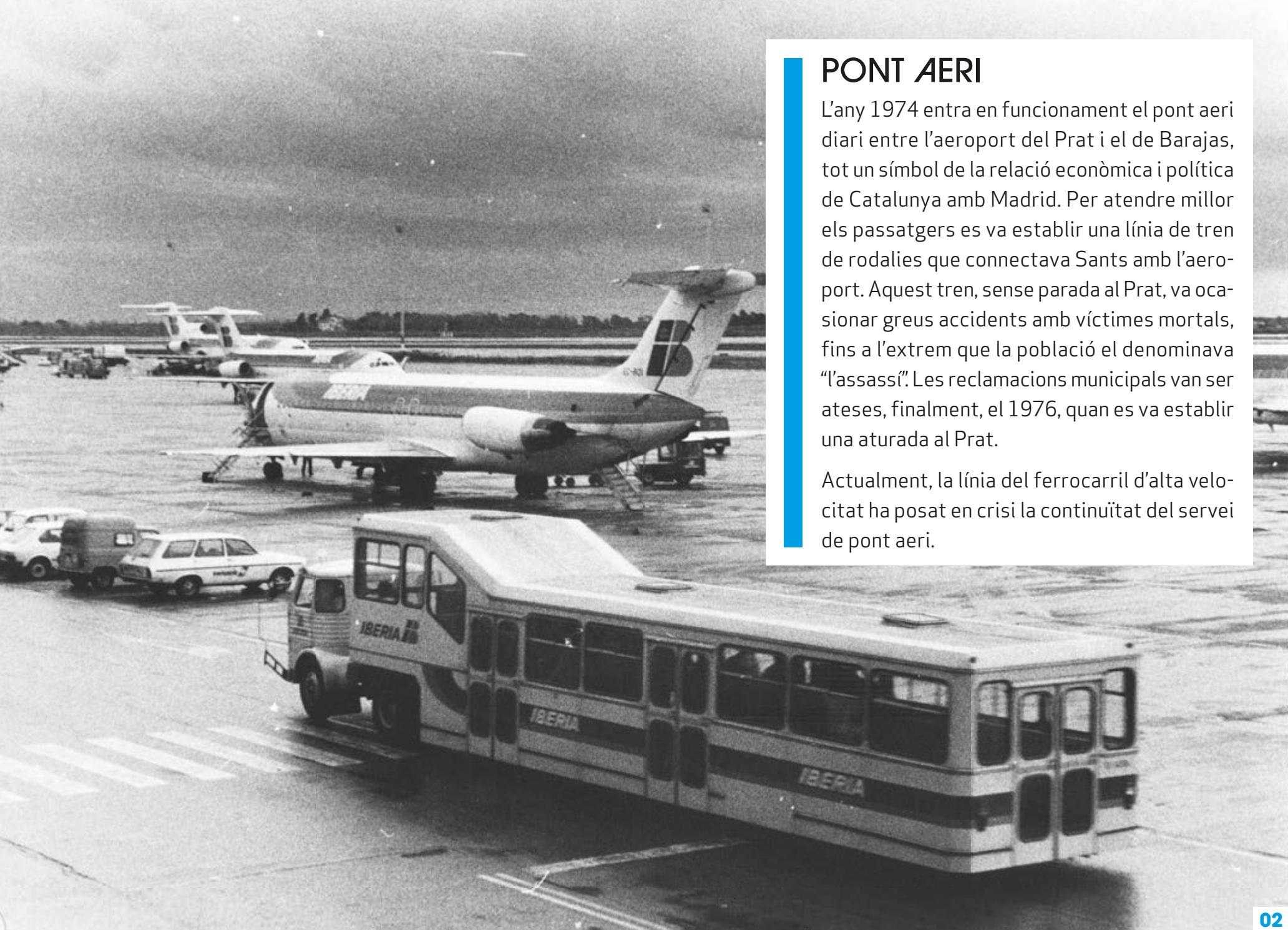
01 Construcció del laboratori fotogràfic de la Kodak, 1972-1975

PONT AERI

L'any 1974 entra en funcionament el pont aeri diari entre l'aeroport del Prat i el de Barajas, tot un símbol de la relació econòmica i política de Catalunya amb Madrid. Per atendre millor els passatgers es va establir una línia de tren de rodalies que connectava Sants amb l'aeroport. Aquest tren, sense parada al Prat, va ocasionar greus accidents amb víctimes mortals, fins a l'extrem que la població el denominava "l'assassi". Les reclamacions municipals van ser ateses, finalment, el 1976, quan es va establir una aturada al Prat.

Actualment, la línia del ferrocarril d'alta velocitat ha posat en crisi la continuïtat del servei de pont aeri.

02

TERMINAL AEROPORT

L'any 1968 s'havia inaugurat la nova terminal de passatgers. Dos anys més tard, el 1970, s'hi va incorporar un mural ceràmic obra de l'artista Joan Miró, realitzat en col·laboració amb el ceramista Llorenç Artigas. Aquest mural de benvinguda es va convertir, ben aviat, en tot un símbol de l'aeroport i, per extensió, del Prat.

Actualment, l'ampliació de l'aeroport, que centralitza la seva activitat a través de les terminals T1 i T2, ha tret protagonisme a aquesta magnífica obra.

02 Pont aeri Barcelona-Madrid, 1974

03 Aeroport, 1970

03

CARREFOUR

El 5 de desembre de 1973 obria les portes el Carrefour. Pocs mesos abans, al juliol, havia entrat en funcionament l'Hiper de Sant Boi, al costat de l'autovia de Castelldefels. Ben aviat, el Carrefour es va convertir en un centre comercial de referència. El seu gran aparcament sovint resultava petit per a la gran quantitat de cotxes de compradors de les poblacions veïnes i de Barcelona.

Durant un temps va passar a mans de la cadena Pryca i el seu retorn a Carrefour fins i tot ha donat peu a bromes i acudits.

04 Carrefour, 1973

05 Mercat setmanal, 1971

carrefour

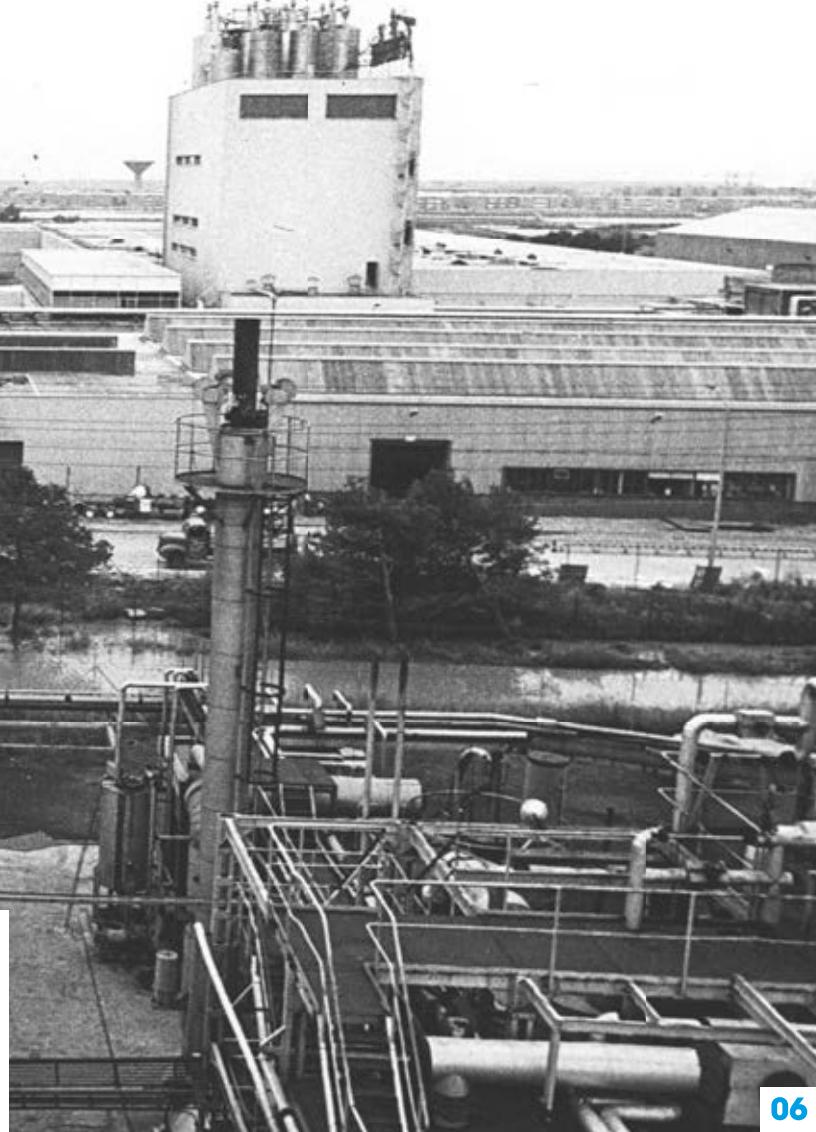
04

MERCAT SETMANAL

L'any 1971 el mercat setmanal dels dijous es va traslladar a Sant Cosme. Aquest mercat és un dels més grans i amb més tradició de la zona. Des del 1960 havia estat a l'avinguda de la Verge de Montserrat i abans, des del seu origen, a la plaça de la Vila. De fet, la plaça era el lloc tradicional de venda des del segle XVIII i s'hi podia trobar tota mena de productes. La construcció del mercat municipal, el 1921, va fer que les parades ambulants es dediquessin, bàsicament, a roba, estris domèstics i eines. És l'antecedent del mercadet actual.

05

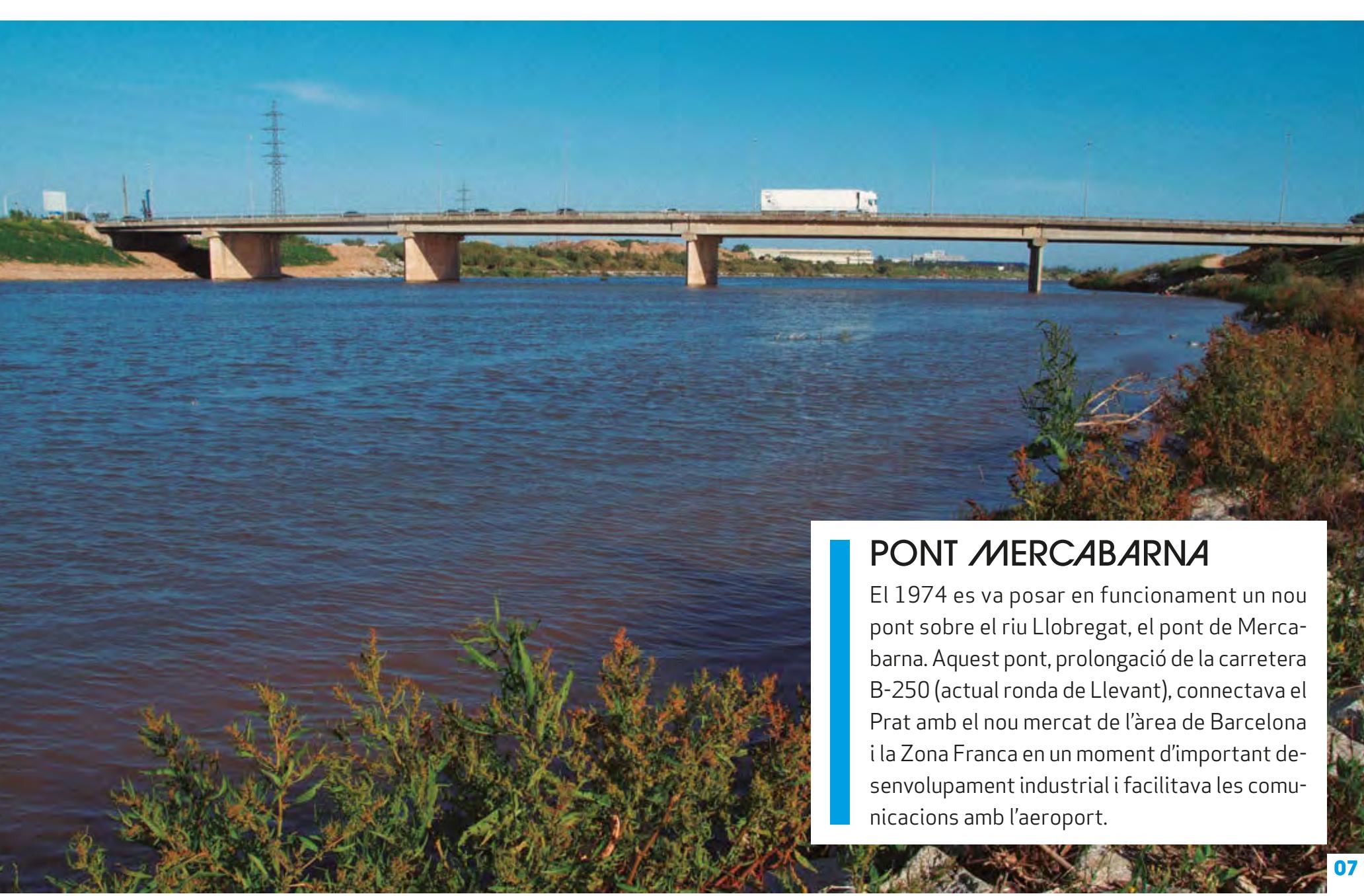
06

TERLENKA

La Seda de Barcelona continuava sent la fàbrica més important pel que fa a nombre de treballadors. L'any 1960 es va construir Enkalene, un nou centre per a la producció de polièster, que es va comercialitzar amb aquest mateix nom. Aquest centre era el segon a la ciutat després de la primera fàbrica i les seves ampliacions, centrades en la producció de raió. Més endavant, el 1965, es va canviar el nom de la marca i el de la fàbrica per Terlenka. Aquest producte era a la base de la roba de molts joves, com ara els típics pantalons de campana. Avui, la fàbrica forma part del Sector Industrial Enkalene.

06 Terlenka, cap al 1972

07 Pont de Mercabarna

PONT MERCABARNA

El 1974 es va posar en funcionament un nou pont sobre el riu Llobregat, el pont de Mercabarna. Aquest pont, prolongació de la carretera B-250 (actual ronda de Llevant), connectava el Prat amb el nou mercat de l'àrea de Barcelona i la Zona Franca en un moment d'important desenvolupament industrial i facilitava les comunicacions amb l'aeroport.

07

08 Manifestació dels treballadors de la SEAT, 1978

REINDICACIONS LABORALS

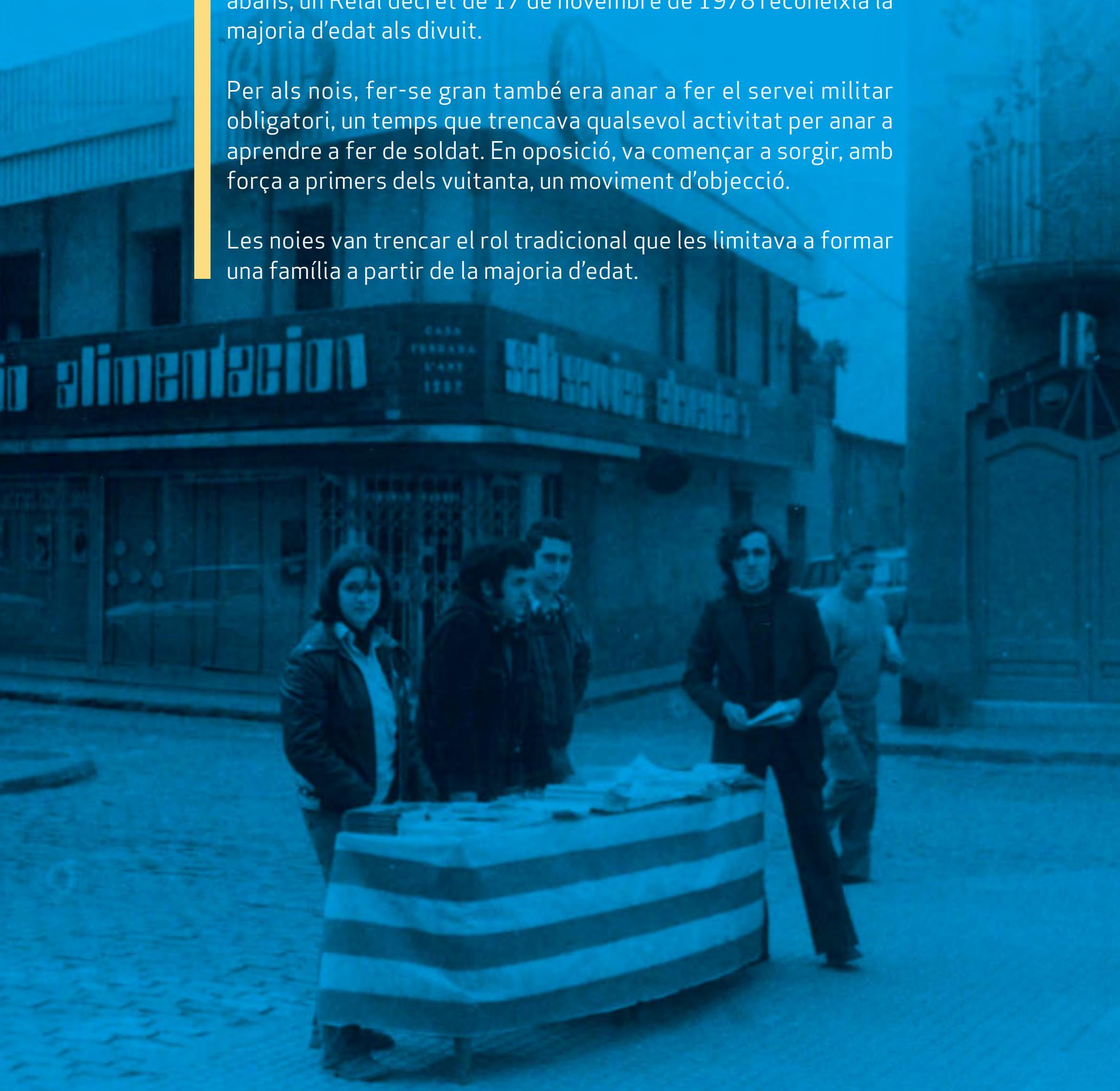
Als anys setanta, la lluita sindical va adquirir un caire polític amb accions que eren reivindicatives però que intentaven, cada cop més, debilitar els fonaments del règim franquista i evitar-ne la perpetuació un cop mort el dictador. Al Prat, des del 1973 les vagues i mobilitzacions van ser constants. L'any 1978 van tenir lloc les primeres eleccions democràtiques. La imatge correspon a la manifestació de treballadors de la SEAT del 8 de novembre de 1978.

MAJORIA D'EDAT

La majoria d'edat s'assolia al vint-i-un anys. Durant la transició, els joves van iniciar campanyes per demanar que s'establís als divuit com, finalment, va recollir la constitució del 1978. Uns dies abans, un Reial decret de 17 de novembre de 1978 reconeixia la majoria d'edat als divuit.

Per als nois, fer-se gran també era anar a fer el servei militar obligatori, un temps que trencava qualsevol activitat per anar a aprendre a fer de soldat. En oposició, va començar a sorgir, amb força a primers dels vuitanta, un moviment d'objecció.

Les noies van trencar el rol tradicional que les limitava a formar una família a partir de la majoria d'edat.

REINDICACIÓ DELS 18 ANYS

La Constitució establia la majoria d'edat als 18 anys i equiparava homes i dones en drets i deures.

01 | 02 | 03

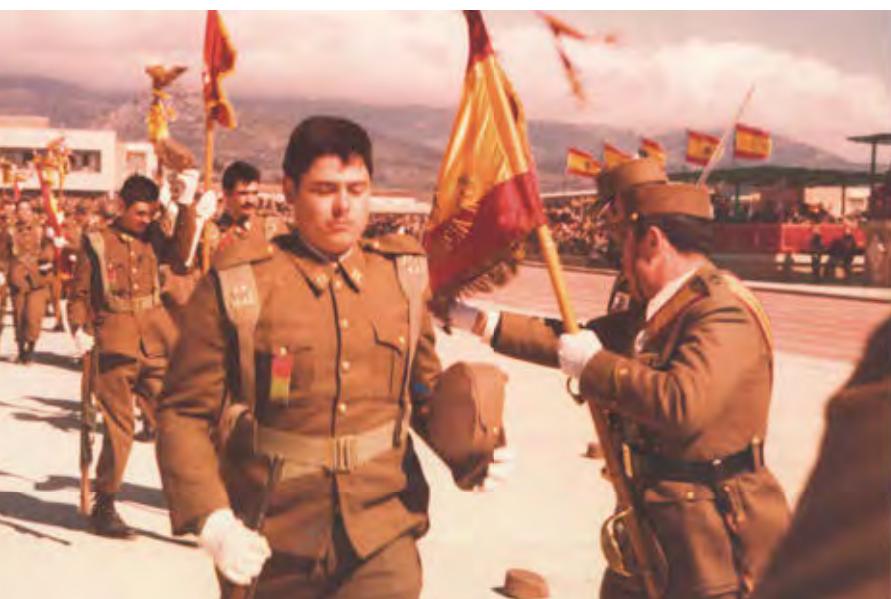
Parades i pancartes
reclamant la majoria
d'edat als 18 anys

**clasificación
provisional de
los mozos del
reemplazo de
1973**

04

05

MILI

Tant si optaven per la formació com pel treball, la vida dels joves patia una aturada forçosa en arribar als 18 anys. Era la *mili*, temuda per uns i una possibilitat de canviar d'aires per a altres.

El servei militar obligatori era de 12 mesos, 15 en el cas de la marina. Els joves eren destinats per sorteig a una destinació a qualsevol punt del territori i a qualsevol dels cossos militars. Entraven en el sorteig tots els joves que feien 18 anys aquell any.

N'hi havia molts que al·legaven problemes mèdics per ser declarats inútils –miopia, peus plans, problemes coronaris, etc.– Aquest fet donava peu a tota mena de picaresca per aconseguir el preuat certificat d'inutilitat.

06

07

04 Talla dels quintos del 1973 a les dependències municipals

05 Jura de bandera, 1976

06 Certificat d'exclusió del servei militar, 1978

07 Desfilada de soldats

Per als joves que cursaven estudis universitaris hi havia l'opció de fer el servei dedicant-hi uns mesos a l'any –les *milicies*– o bé de demanar una pròrroga a la prestació. En tots dos casos era habitual que quan, finalment, s'havien d'incorporar, fossin molt més grans que la majoria de companys i sovint aquests quintos eren objecte de bromes i novatades.

Alguns privilegiats, en especial als anys setanta i vuitanta, amb excessos demogràfics, eren declarats, en el mateix sorteig de la lleva, excedents de contingent i quedaven lliures de fer el servei.

OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

L'oposició a fer el servei militar s'havia anat fent molt present des dels darrers anys del franquisme i van anar sorgint accions individuals i col·lectives importants de joves que es negaven a fer el servei militar, per motius ideològics o religiosos. Eren els objectors de consciència. Malgrat les dures condemnes de presó, a poc a poc el moviment va anar creixent i organitzant-se. El 1977 es va constituir el Moviment d'Objectors de Consciència, un dels grups opositors més destacats.

LA OBJECION DE CONCIENCIA

08

Eren tants, els joves que es negaven a fer la *mili*, que el 1984 es va aprovar la Llei d'objecció de consciència, per la qual es creava una prestació social substitutòria del servei militar, amb una durada de divuit mesos. A les accions de rebuig i a les campanyes contra el servei militar, s'hi afegia la manca de places per a tants objectors i això, a la pràctica, feia impossible l'aplicació de la Llei.

El servei militar obligatori es va suprimir l'any 2001, així es va posar fi a un sistema que considerava la *mili* com la transició entre l'adolescència i l'edat adulta, i com una eina de reafirmació de la masculinitat. El nou exèrcit professional igualava homes i dones a l'hora d'optar per la carrera militar.

09

**LLIBERTAT
OBJECTORS
EMPRESONATS**

**DRET A OBJECTAR
PER A TOTHOM !!**

10

RELACIONS DE PARELLA

Les influències exteriors i el desig de canvi es van fer molt evidents en les relacions de parella. Els nois i les noies no es resignaven a continuar els vells esquemes dels prometatges que acabaven en casaments i intentaven trencar els arquetips tradicionals del promès i la promesa. Amb tot, el Codi Civil espanyol no es va reformar fins el 1978 per despenalitzar el que s'anomenava "adulteri" i "amistançament (amancebamiento)". Així, van començar a aparèixer noves formes de relació que van crear nou vocabulari com ara: relacions prematrimonials, amor lliure, parelles obertes, etc., que avui ens sona molt antic.

01 Manifestació a favor de l'avortament i el divorci, 1979

MATRIMONI

Tot i els canvis, els joves també es casaven. Els que optaven per les cerimònies religioses adaptaven els vestits tradicionals als seus gustos, i els nuvis i les núvies els donaven el seu estil personal convertint els altars en passarel·les de moda. El matrimoni civil, a poc a poc, es va anar fent, amb els anys, més habitual entre les parelles joves. Un canvi decisiu en les relacions de parella, el va propiciar l'aprovació de la Llei del divorci de 1981.

02 Casament, anys 70

03 Nu, Taller de teatre Kaddish, 1976

04 Parella de vacances

03

HOMOSEXUALITAT

Si bé s'anava avançant en temes d'igualtat entre homes i dones, les discriminacions respecte a les persones homosexuals es van mantenir encara molt de temps.

RELACIONS

Els joves es volien relacionar, sentimentalment i/o sexualment, sense que aquestes relacions acabessin en matrimoni. Per això s'havien d'enfrontar a una societat tancada encara a la tradició i, sovint, a l'oposició de les seves famílies.

04

INICI SEXUALITAT

Les noves relacions entre els joves van acompanyades de pràctiques sexuals. L'església catòlica oferia unes sessions prematrimonials, seguint la seva doctrina, orientades a la procreació. Tret d'això els joves no disposaven d'informació i això els feia més vulnerables a les conductes de risc i als embarassos no desitjats. En aquests darrers casos, l'alternativa era el matrimoni, o un avortament clandestí o a l'estrangeur.

05

Algunos padres
afirman el problema
de las drogas
dándole la espalda.

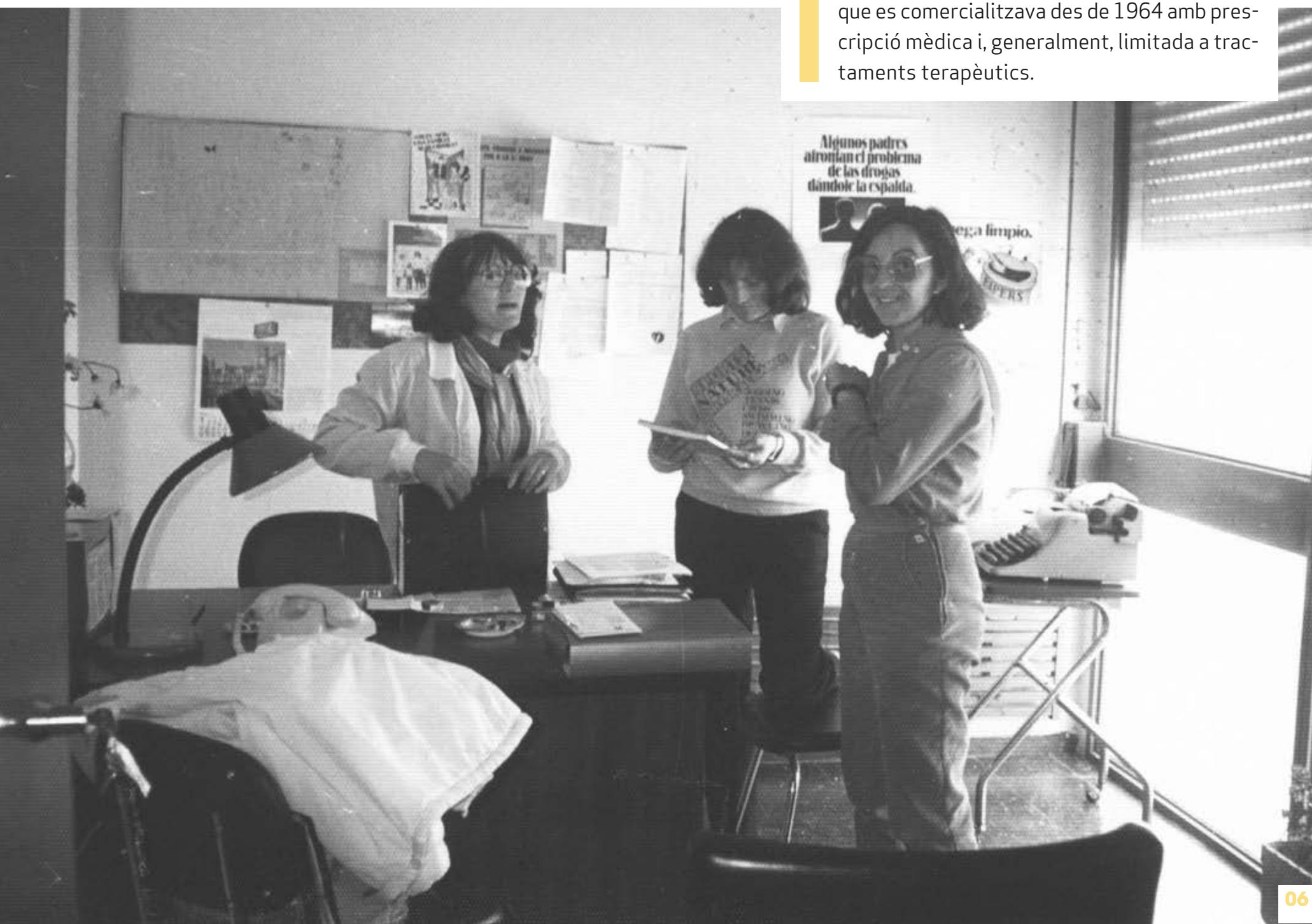
Juega limpio

1977

05 | 06 Centre de Planificació Familiar

PLANIFICACIÓ FAMILIAR

L'obertura del Centre de Planificació Familiar, l'11 de març de 1977, va ser fonamental per millorar la sexualitat i la qualitat sanitària de moltes dones del Prat. El centre, pioner a tot l'Estat, orientava dones joves, solteres i casades, i facilitava l'accés a mètodes anticonceptius. L'ús de la "píndola" no es va despenalitzar fins a la reforma del Codi civil del 1978, tot i que es comercialitzava des de 1964 amb prescripció mèdica i, generalment, limitada a tractaments terapèutics.

Algunos padres
afirman el problema
de las drogas
dándole la espalda.

1977

Juega limpio.
PERS

06

TREBALL I POLÍTICA

L'arribada al món laboral representava, a la pràctica, assolir la maduresa i la independència respecte de la família. Els joves so-lien passar per un període d'aprenentatge abans d'accedir a una feina definitiva. Molts intentaven compaginar estudis i treball i, en aquest sentit, van ser molt importants els estudis anomenats nocturns, als instituts i a les universitats. A través de la feina, molts joves van entrar en contacte amb el sindicalisme i la polí-tica; els primers anys des de la clandestinitat i, a partir de la le-galització democràtica, a través de les organitzacions juvenils. A la transició, el ventall de corrents ideològics i polítics era molt ampli i sorgien amb força moviments com l'ecologia.

INDÚSTRIA

Els joves que no continuaven els estudis entraven de ple en el món laboral, si podien, després d'un període d'aprenentatge. Les grans fàbriques del Prat eren la principal font d'ocupació de la ciutat, en especial si hi treballaven familiars, com solia ser el cas.

01 Personal de l'empresa GEMO

02 Aprendents de mecànica

MECÀNICA

D'altres optaven per la mecànica i s'ocupaven en els tallers de reparacions en uns anys en què el disseny de cotxes i motos havia convertit aquests vehicles en l'objecte de desig de molts joves, fomentat per les sèries i pel·lícules d'acció. Al Prat, com a tot arreu, van començar a aparèixer els primer cotxes "tunejats" pintats com els dels populars "Starsky i Hutch".

03 Revista Delta, gener del 1979

04 Manifestació dels treballadors de la SEAT, febrer del 1978

CONDICIONS LABORALS

La paraula *crisi* es començava a sentir de manera insistent i eren molts els joves a qui costava trobar feina. Si en trobaven, era en treballs poc qualificats i amb contractes precaris. Les condicions laborals eren molt més dures i el paper dels sindicats era del tot imprescindible per reformar la legislació franquista. En aquest context, els joves es mobilitzaven activament.

Les mobilitzacions a les empreses del cinturó industrial de Barcelona eren molt freqüents, en especial a partir del 1977, amb la legalització dels sindicats i les primeres eleccions sindicals a les empreses.

QUIERO TRABAJAR,
TRABAJAR, TRABAJAR... 03

05

05 Trobada política, pineda de Gavà

06 Concentració a Cornellà per l'amnistia política, 1975

POLÍTICA

Molts joves, en iniciar els estudis superiors o en entrar al món laboral, s'iniciablen també en la política. Primer a la clandestinitat i després en la incipient democràcia, entraven en contacte amb els partits polítics i s'integraven a les seves organitzacions juvenils. El ventall de partits era molt ampli i n'hi havia molt on escollir, des de l'extrema esquerra fins a l'extrema dreta.

Políticament, eren anys molt convulsos en què es posava en qüestió la jove democràcia: ETA, els moviments dels militars que culminaren en l'assalt al Congrés del 1983... A Catalunya actuava l'organització terrorista Terra Lliure. Dos joves pratencs d'aquest grup van morir quan van esclatar les bombes que manipulaven.

06

ECOLOGIA

En paral·lel a la degradació de l'entorn natural, van aparèixer grups ecologistes que plantejaven la defensa activa de la natura i una nova manera de viure més respectuosa amb el medi ambient. Així es van impulsar campanyes contra les centrals nuclears, "Nuclear? No gràcies", o es reivindicaven formes de vida hereves del moviment hippy. Al Prat, els joves van participar activament en campanyes contra la contaminació i en reivindicació del riu, com ara la Marxa del Llobregat

07 | 08 | 09
Marxa del Llobregat, 1978

07

08

09

EDUCACIÓ

El primer moment important en la vida dels joves era triar el seu camí dins del sistema educatiu. L'any 1970 va entrar en vigor la Ley General de Educación, que intentava modernitzar el complex i obsolet sistema anterior, amb nombrosos exàmens de revàlida per passar cicles. La llei del 1970 establia l'ensenyament obligatori fins als 14 anys a través de l'Educació General Bàsica (EGB), de vuit cursos; seguida del Batxillerat Unificat Polivalent (BUP) de tres cursos; el Curs d'Orientació Universitària (COU), d'un curs, i les proves de Selectivitat per accedir a la universitat. Acabada l'EGB, l'altra opció era la Formació Professional, de quatre o cinc cursos segons l'especialització, amb classes teòriques i pràctiques, de diferents branques, al final de la qual també es podia accedir a la Selectivitat.

01 Viatge de final de curs, estudiants del Baldiri Guilera

02

LICEO PRATENSE

Al Prat, només hi havia el Liceo Pratense, una escola privada dirigida per Jaume Codina, com a centre on es podia estudiar batxillerat.

03

02 Alumnes del Liceo Pratense

03 Liceo Pratense

04 Tarifes del curs 1970-1971
del Liceo Pratense

Liceo Pratense

Avda. Virgen de Montserrat, 133 - Tel. 279 09 64 - EL PRAT DEL LLOBREGAT

HONORARIOS PARA EL CURSO 1970-71

Jardín de Infancia y Parvulario 500 Ptas.

PRIMERA ENSEÑANZA (General Básica):

Cursos 1.º y 2.º	600	.
· 3.º y 4.º	700	.
Curso 5.º	800	.

SEGUNDA ENSEÑANZA:

Bachillerato, curso 2.º	800	.
· curso 3.º	900	.
· · 4.º	1.000	.
Derechos de examen (sólo Bachillerato) ..	300	.
Permanencia ..	300	.
Derechos de inscripción ..	1.000	.
· de reinscripción ..	800	.

OBSERVACIONES

1. Al inscribirse el alumno presentará el libro de Escolaridad; certificado de nacimiento (o libro de Familia), y de revacunación, si es menor de 6 años.

2. Los recibos mensuales deben hacerse efectivos en los diez primeros días hábiles de cada mes, pasada cuya fecha sufrirán un 20% de recargo.

3. Los mensualidades de diciembre y junio vendrán incrementados en un 50%.

4. No se permite un retraso superior a dos mensualidades en el pago de los honorarios.

5. El Liceo adjudicará un número determinado de plazas gratuitas a aquellos alumnos que, careciendo de recursos económicos, sobreseñalgarán por su excelente conducta y aprovechamiento.

6. Los alumnos de Bachillerato, que no alcancen la nota mínima de aprobado [5] durante el promedio del curso, no podrán presentarse al examen final de la asignatura correspondiente.

HORAS DE VISITA: laborable (excepto sábados) de 19 a 20 horas.

HORARIO DE CLASES:

Primera Enseñanza: de 9 a 12; tarde, de 3'30 a 6.

Segunda enseñanza: de 9 a 12'30; tarde de 3'30 a 6.

Permanencia: de 6 a 7

La entrada se cierra por la mañana a las 9'30 y por la tarde a las 3'45

04

INSTITUT DE BATXILLERAT BALDIRI GUILERA

El 1969 es va construir el primer centre públic d'ensenyament secundari, l'Institut de Batxillerat Baldiri Guilera. L'edifici, però, fet amb uns plànols genèrics per a aquests tipus de centres, va tenir greus problemes estructurals i l'octubre de 1981 part del paviment de la planta baixa va cedir. Les classes van continuar en aules prefabricades fins a la construcció del nou institut, que es va inaugurar el 1984. La manca de places va fer que una d'aquestes instal·lacions prefabricades es mantinguessin fins a la construcció de l'Institut de Batxillerat Salvador Dalí.

05 Aules prefabricades de l'institut Baldiri Guilera

06 Viatge de fi de curs a Eivissa, estudiants del Baldiri Guilera, curs 1971-1972

30 DIES A EL PRAT

ADIOS INSTITUTO, ADIOS

Finalmente se ha procedido al derribo del primitivo edificio Baldiri Guilera. Apenas hace un decenio desde su construcción que significó un gran paso adelante en cuanto a poder cursar totalmente los estudios de bachillerato en el mismo Prat.

Hasta parece inconcebible que estas cosas puedan llegar a suceder. Han llegado en uso hasta nuestros días instalaciones docentes de la Edad Media y aquí en El Prat vemos derribar por ruinoso un instituto que correspondía a la arquitectura de la última década del franquismo. Todo un ejemplo de cómo se debían hacer las cosas que nos hace desear la democracia por muchos años.

(Fotos: José Ma. Sardà)

Esta ala del edificio aún estaba en pie cuando llegó nuestro fotógrafo Josep M. Sardà.

Los "viejos" pupitres ya solamente son un montón de basura.

Esto era el primer edificio del Instituto Baldiri Guilera.

Entre estas ruinas se formaron diversas generaciones de pratenses.

07 Article de la revista Delta,
març del 1983

INST FORMACION PROFESIONAL

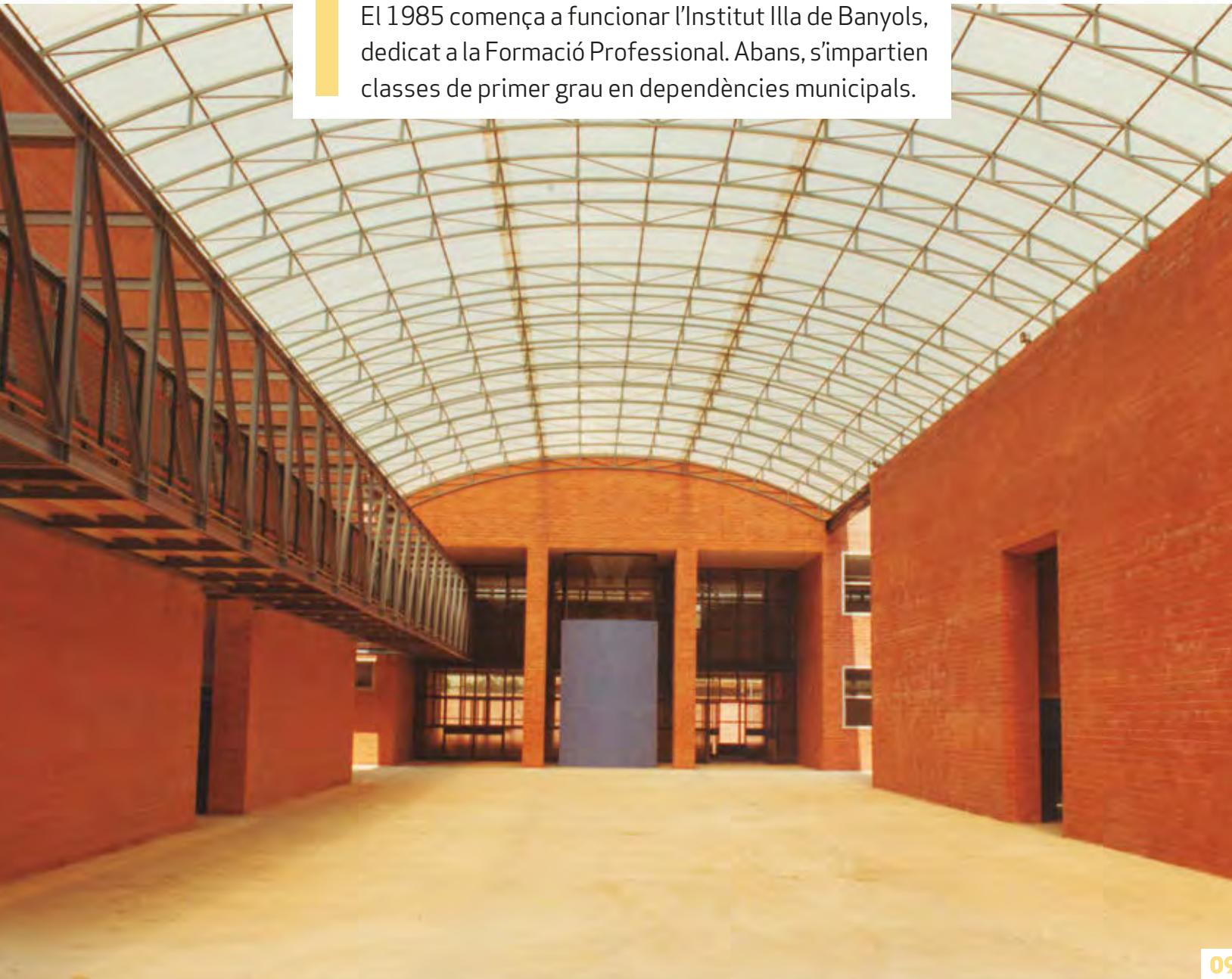
FORMACIÓ PROFESSIONAL

El 1985 comença a funcionar l'Istitut Illa de Banyoles, dedicat a la Formació Professional. Abans, s'impartien classes de primer grau en dependències municipals.

08

08 Estudiants de Formació Professional, curs 1984-1985

09 Institut Illa de Banyols, inaugurat l'any 1985

09

10 | 11 Accions en reivindicació de places escolars

PLACES ESCOLARS

El Prat dels setanta i dels primers anys vuitanta tenia un gran dèficit de places escolars. En espera dels nous centres, es construïren barracons prefabricats que no reunien les condicions necessàries per impartir les classes. A més, en molts casos, la provisionalitat s'allargava en el temps. Tot plegat va fer que hi hagués nombroses queixes, reivindicacions i manifestacions del professorat, els pares i l'alumnat.

10

11

LLEURE

On més es manifesta l'esperit jove és en les activitats que duen a terme fora de les obligacions laborals o educatives. La joventut dels setanta aprofitava al màxim els recursos que els oferia la ciutat, al temps que buscaven noves fórmules participatives. Així, activitats com l'esport o l'excursionisme creixen amb força, n'apareixen de noves com les emissores de ràdio o s'impulsa el teatre, la música i el cinema.

01 Cine Moderno,
plaça de la Vila

02

03

04

ESPORT

La pràctica esportiva era l'activitat preferida per molts joves. Criats a l'escola del carrer, on de petits era fàcil reunir la colla i jugar amb una pilota, als setanta comencen a jugar en formacions més organitzades.

Els equips històrics de l'AD Prat i del CB Prat tenen equips de diferents categories i també hi havia aficionats al ciclisme, organitzats a l'Agrupació Ciclista Prat.

02 Equip de bàsquet
del CB Prat

03 | 04 Curses ciclistes

05 Equip de futbol de
l'AE Prat, 1981

05

06

Al costat dels esports tradicionals, sorgeixen noves afeccions com l'aeromodelisme o el motociclisme.

La construcció de la piscina municipal al Fondo d'en Peixo permet la creació d'equips de natació de diferents modalitats.

08

El Prat es converteix en un referent mundial de la marxa atlètica. Sota el mestratge de Moisès Llopert, els marxadors pratencs, en destaquen Jordi Llopert i Josep Marí, assoleixen importants títols i marques internacionals.

07

06 Competició de motociclisme a la ciutat, cap al 1978

07 D'esquerra a dreta, Josep Aràndiga, Josep Marí i Jordi Llopert

08 Equip femení d'atletisme de La Seda, 1973

09 Equip femení de bàsquet Terlenka, cap al 1972

09

Les noies també practiquen esport, i s'hi dediquen amb ganes. Els equips femenins de bàsquet de la Terlenka assoleixen importants èxits en les competicions.

10

12

Fa 39 anys

Els dos agrupaments escoltes del Prat, Conxita Busquets i Anton Vilà, es van junir l'any 75 per fer la òpera Rock "Volem una vida nova", que explicava la història i els valors de l'escoltisme. L'obra es va representar al Casal de Cultura de la torre Balcells. I hi van participar 300 persones dels dos agrupaments. Constava de tres actes, el primer teatral, el segon amb una pel·lícula sobre els dos agrupaments i el tercer més musical que acabava amb els actors entre el públic cantant "els adeus". En Pep Riba va fer aquesta gravació amb un sonyo entre l'aguantant el micro amb la mà. En Josep Costa va fer les coreografies. L'Agustí i el Nen les llistes i la música. En Santi Rovira i en Josep Ribas els arranjos musicals i la Isa Togores i Albert Coll el ball principal. Després Anna Carreras va cantar l'Exode.

Cançons

- Obertura - Inside looking out
- El grup
- Scout pausia
- Exode (Veu: Anna Carreras)
- En un mercat persa
- La coeducació
- Quan el sol es pon
- Rock de la vida nova
- L'hora dels adeus

Música de la pel·lícula (2n. acte)

El grup:

Santi Rovira: bateria i veus
Josep Ribas: guitarra solista
Agustí Casas: baix
Felip Neri Gordi: guitarra i veus

ÓPERA ROCK 1976

VOLEM UNA VIDA NOVA

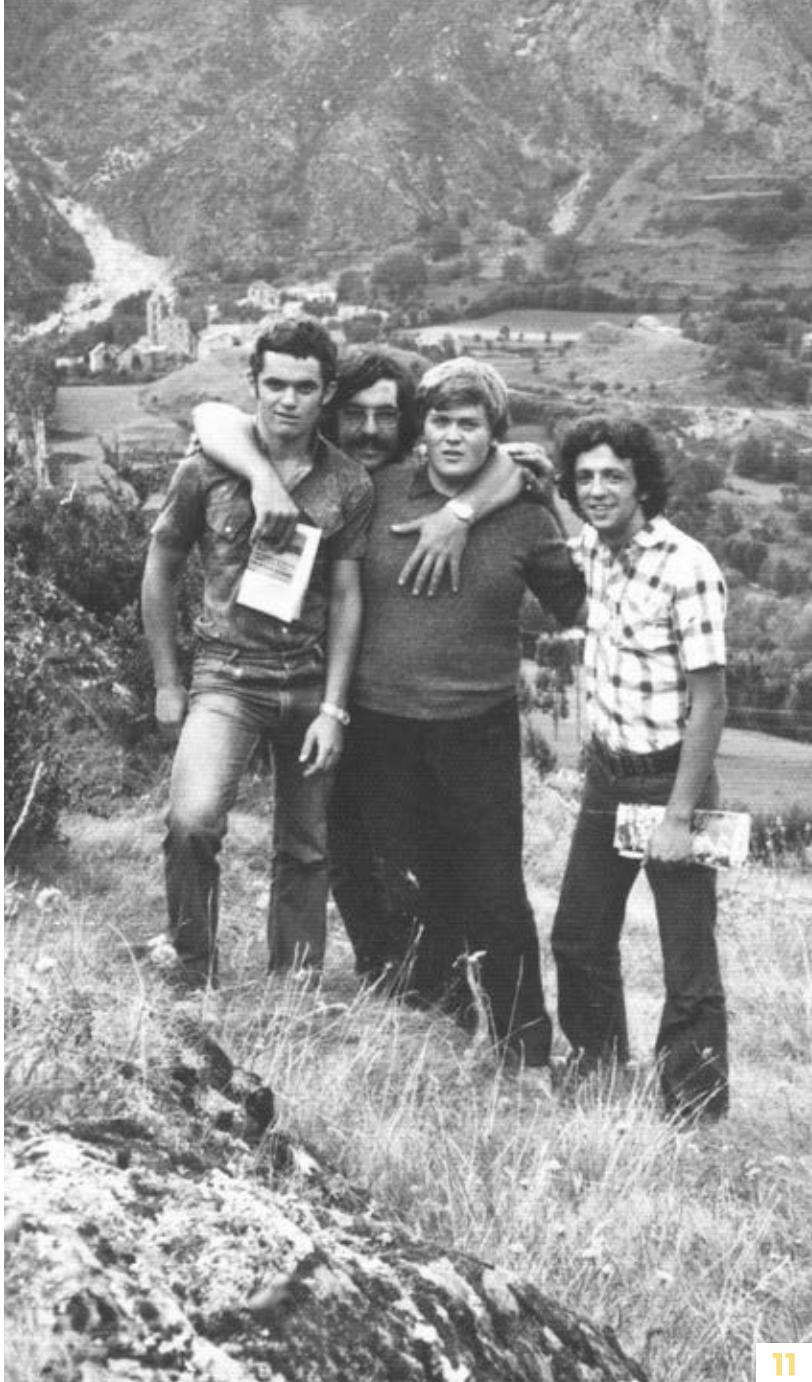
A.E. Conxita Busquets - Anton Vilà

El Prat de Llobregat

13

14

11

EXCURSIONISME

Les excursions eren una pràctica habitual entre els joves. A més del contacte amb la natura, permetien a nois i noies fer activitats conjuntes. Els agrupaments escoltes i la Unió Excursionista de Catalunya eren els grups que aplegaven més jovent, i la major part d'ells passaven per les diferents etapes fins a arribar a monitors. Molts joves, després de deixar aquests grups, segueixen practicant l'excursionisme amb grups d'amics.

10 Excursionistes en un refugi de muntanya

11 Amics d'excursió

12 AE Conxita Busquets

13 Difusió de l'Òpera Rock, dels agrupaments escoltes, 1976

14 Grup de joves de l'AE Anton Vilà, cap al 1979

15

16

17

MÚSICA

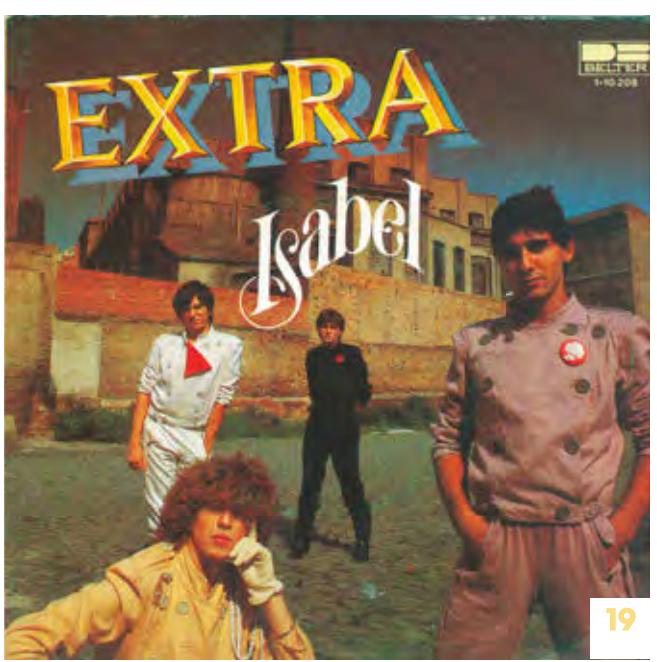
La música es converteix en un element que identifica els diferents grups de joves. A través de la ràdio o comprant els discs de vinil, la música s'internacionalitza i arriba a més gent en ser més assequible. I si no, sempre hi havia el recurs de gravar en un casset les cançons que s'emetien per la ràdio. Rock, pop, folk, disco són estils amb els quals s'identificaran els joves, que començaran a formar les primeres tribus urbanes.

L'affició per la música és tan gran, que molt joves s'atreveixen a formar grups amb amics per interpretar la música que els agrada. El pati de l'Artesà es converteix en un punt de trobada obligat per als joves músics. Al teatre s'organitzen concerts, en especial dels noms més destacats de la Nova Cançó: Llach, Raimon, Muntaner...

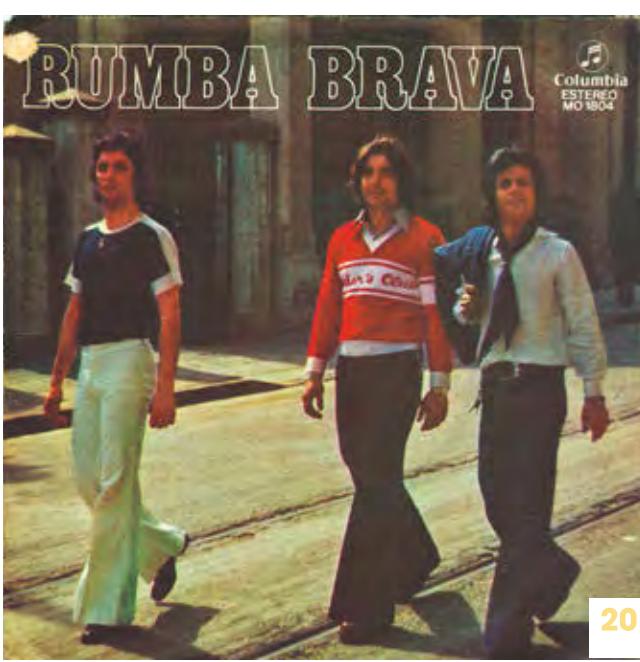

18

Alguns grups, amb esforç, aconsegueixen gravar discos; no tots, però, perquè el camí és difícil. El 1968 pleguen The Blue Streak, grup pioner del rock pratenc i uns anys més tard Los Mitos, l'altre gran grup de la dècada. Als setanta, i alguns continuen més temps, hi havia Los Cráneos, Unión, Dementes Clínic, Hermes, Bronze, Roca Lunar, Quasar, Rumba Brava, Extra, Zeus... El projecte Guia Sonora de La Capsa permet seguir la història de tots els grups pratencs.

19

20

15 Abans del concert. Artesà. Anys 70

16 Actuació del grup Geiser, 1975

17 Concert d'un grup d'amics

18 Actuació de Rumba Brava

19 | 20 Discs dels grups pratencs Extra i Rumba Brava

EDITH CLUB

Verbena de San Pedro - 72

SHOW PRATENSE

con cinco jóvenes de la canción rumbera

TON

Y SUS RUMBEROS

Dedicando todo su repertorio al pueblo del Prat con motivo de su presentación en esta localidad

Tiquet por pareja 300 ptas.

DIA 29 TARDE

GRAN MUSICAL POP

Con el regreso de los dis-jockers Enrique y Pedro

21

Recuerde las Fiestas
de Navidad
y Fin de Año
en

EDITH CLUB

Cafeteria Stadium

els hi desitja
Bon Nadal i Feliç Any Nou

23

Club Casanova Street

c/ Jaime Casanovas, 134 PRAT DE LLOBREGAT

INAUGURADO EL 17 PROXIMO PASADO, CON GRAN EXITO Y MUCHA AFLUENCIA DE PUBLICO.

NO DEJE DE ASISTIR

25

EDITH CLUB

DIA 31 DICIEMBRE

Noche: 10.30

GRAN FIESTA DE

FIN DE AÑO

SHOW SORPRESA

Y GRAN SELECCION DE MUSICA MODERNA

UVAS,
RESPON,
CHAMPAÑ
Y BOLSA
DE CONFETTI

RESERVA DE MESAS CON ANTICIPACION: Rincón Taurino (Fco. Caudillo) y Edith Club (Centro 10-12)

22

21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26
Publicitat de diferents locals d'esbarjo

LOCALS

Si només es tractava de gaudir de la música i del ball, el punt obligat de trobada era la discoteca. El Prat comptava amb locals molt populars a la dècada dels setanta i primers anys vuitanta. L'**Edith Club** (carrer del Centre, 10-12), el **Luna-2** (carrer d'Enric Morera, 9), la sala **Palatino** (carrer Maurici Vilomara, 9), el club dancing **Casanovas Street** (carrer de Jaume Casanovas, 184), la sala **Majestic**, (carrer d'Ignasi Iglesias, 42-44), aquesta darrera la més longeva, amb canvis en la direcció i el nom. Bars musicals populars eren el **Pub Lleó** (avinguda del Coronel Salfeliu, 60), **El Negrito** (carrer de Manuel Bertrand) i el **Piano bar**, a la platja.

Eren molt populars les sortides en grup a les discoteques situades a l'autovia de Castelldefels, punt de trobada de joves de tota la comarca. Els locals més populars eren el **Tropical (Tropi)**, el **Tutankamon (Tutan)**, el **Silvis**, o bars musicals com el **Franpi**, el **Siouxsie**, el **Pilufa**. La seva ubicació permetia mantenir la festa fins a altes hores.

Palatino

LA PETITE BOITE

Donde celebrará sus mejores fiestas y noches de
Fiesta Mayor, en el más moderno ambiente
musical.

Mauricio Vilomara, 9
Prat de Llobregat

24

Majestic

SAÍÓN DE FIESTAS • BANQUETES • REUNIONES

c/ Ignacio Iglesias, 44 - El Prat de Llobregat

SALON

Domingo, día 19 de Marzo de 1972
a las 5 de la tarde

GRAN BAILE

con los conocidos Conjuntos

Los SURCOS y Los FUGITIVOS

[PRECIOS POPULARES]

Reservado el derecho de admisión.

MAJESTIC

26

27

28

Els joves tenien altres llocs de trobada, alguns d'ells definits pels grups o *tribus urbanes* que els freqüentaven. Així, hi havia l'**Stadium** (al carrer del Centre, 10-12, al costat de l'**Edith**), el bar **Casas** (al carrer de Ferran Puig, 37), **Casa Alcaide** (al carrer de Nicolàs M. Urquiza, 16), la **Patata Brava** (al carrer Major, 31) i, per descomptat, l'**Artesà**, que aglutinava joves i grans, d'ideologies i tendències molt variades.

També eren importants els salons recreatius on es jugava amb màquines i billars.

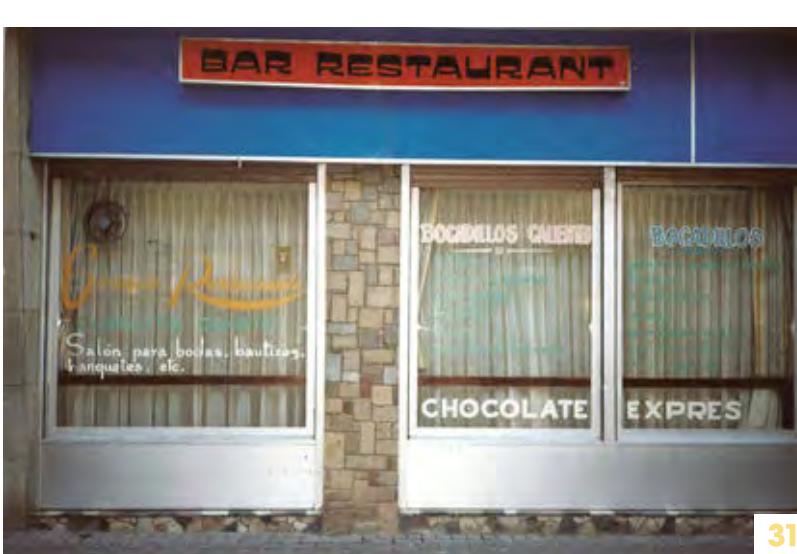
Com a entitats, cal destacar la renovada **Cervantes** i, més tard, el **Consell Local de la Joventut**.

29

30

31

32

33

27 Bar El Negrito

28 Interior del bar Cucut

29 Interior de la Cafeteria Stadium

30 Restaurant La Patata Brava, finals dels setanta

31 Bar Casas

32 Centre Artesà, 1980

33 Pati de l'Artesà, finals dels setanta

34

LLIBRES

Un referent per a molts joves era la llibreria Xarxa, de Salvador Balcells, situada primer al carrer de Jaume Casanovas i després al carrer del Centre. Era un lloc on es podia trobar literatura de qualitat, llibres de política o de pensament, entre d'altres, en uns anys en què era difícil aconseguir determinades publicacions, encara controlades per la censura de l'Estat. Tancà el 1985.

35

ART

L'any 1976, per iniciativa d'un grupat d'entusiastes artistes, encapçalats per Josep Mayol i l'Ajuntament, es va crear una Escola Municipal de Dibuix i Pintura. Ben aviat va comptar amb un gran nombre d'alumnes joves, la majoria, una bona part dels quals ha continuat l'activitat artística, alguns a nivell professional. Actualment, refundada, funciona sota la direcció de l'associació d'Amics de l'Art.

36

34 Llibreria Xarxa, carrer de Jaume Casanovas, 7

35 Interior de la llibreria Xarxa

36 | 37 Escola Municipal de Dibuix i Pintura, a la Torre Balcells, 1979

38 Estudi de Ràdio Mediterrània

39 Estudi de Radio Odisea

40 Col·laboradors de Radio Activa

38

RÀDIO

Als anys vuitanta van aparèixer les primeres emissores de ràdio del Prat. Emetien de manera “pirata” o “lliures”, sense les llicències oficials, perquè no hi havia prou freqüències per a totes. Eren Radio Odisea, Radio Activa i Ràdio Mediterrània. Amb major o menor grau, totes eren amateurs i intentaven sobreviure amb publicitat.

Ràdio Mediterrània va emetre de finals del 1982 al 1985. Va estar instal·lada provisòriament en un domicili particular al carrer de Mossèn Cinto Verdaguer i després a la llibreria Xarxa, al carrer del Centre. Més tard va llogar un pis al carrer de Castella on es va estar fins que va tancar. La gestió era cooperativa i es finançava amb els recursos dels membres de l'emissora i les aportacions d'amics.

39

Radio Odisea, la més comercial, va emetre regularment des de finals 1983. Tenia el local al carrer de Manuel Bertrand.

Radio Activa va començar a emetre a finals del 1983. Tenia la seu al carrer de l'Empordà.

El 1985 la Generalitat va ordenar les freqüències radiofòniques i moltes emissores, que funcionaven sense autorització, com les tres del Prat, van haver de tancar.

40

41

TEATRE

Els joves dels setanta iniciaren la renovació de la llarga tradició teatral pratenc amb la creació de nous grups. El primer fou L'Estaca (1974-1982), fundat per Armando Aguirre. Tenia un repertori bàsicament contemporani castellà. *Tiempo del 98* va ser la seva obra més celebrada. Els joves de L'Orgue de Gats (1981-1992) combinaren les representacions teatrals amb la formació i altres activitats culturals.

grup de teatre l'orgue de gats

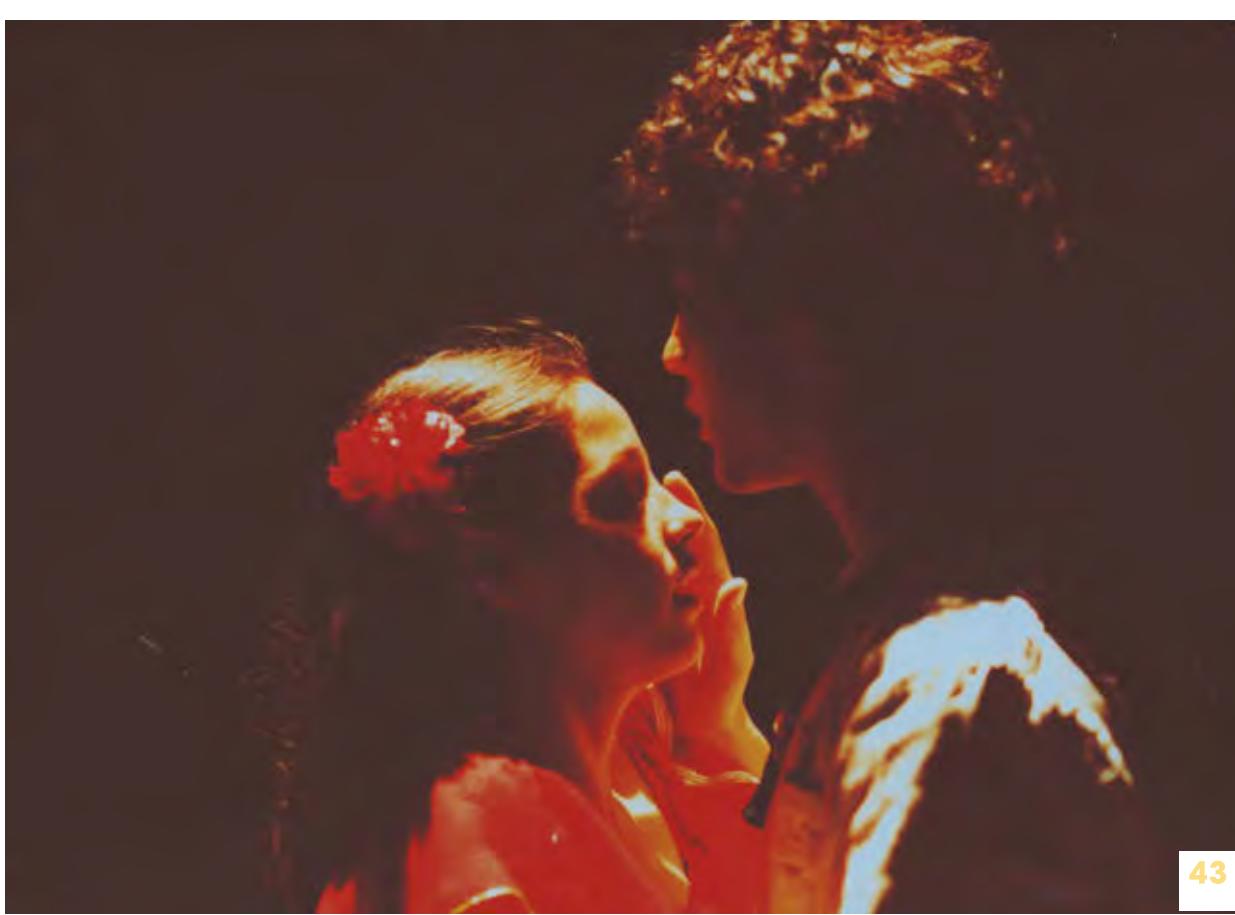
42

41 Grup teatral L'Estaca

42 Grup teatral L'orgue de gats

43 Poeta en Nueva York, Taller de teatre Kaddish, 1980

El 1975 es creà el teatre Kaddish sota la direcció de Josep Costa; des de llavors, no ha parat la seva activitat. El Kaddish s'ha caracteritzat per posar en escena obres modernes, difícils i sense concessions. Al llarg de la seva dilatada trajectòria ha passat per diferents etapes, marcades per influències molt diverses, que van des de Lorca fins als dramaturgs nord-americans. El Kaddish s'ha anat renovant amb la incorporació de diferents generacions d'actors, creadors i tècnics, alguns dels quals han arribat al camp professional.

43

44

CINEMA

El Prat comptava amb un important grup de joves que es dedicaven al cinema en el camp amateur, tot continuant una llarga tradició que arrencava a finals dels anys quaranta.

El 1978, Fermí Marimón estrena *L'exhibidor*, una obra coral que és tot un testimoni del Prat d'aquells anys.

El Prat dels setanta tenia quatre sales d'exhibició. Els joves passaven de l'Artesà i el Monmarí, on feien programació apta per a tots els públics, al Moderno i el Capri, que era per a més grans. Les parelles se solien situar al galliner o a les darreres files, tot un clàssic.

Durant uns anys va funcionar un autocine (1977-1983) al costat de la masia de cal Pelut, al km 7 de l'autovia de Castelldefels, una manera molt americana de veure pel·lícules que no va acabar d'arrelar, potser perquè no eren molts els joves que tenien cotxe.

45

44 Lliurament de premis del II Concurs de Cinema Amateur, Majestic, 1972

45 Cartell de la pel·lícula *El exhibidor*

46 | 47 Plànols de l'autocine, 1977

46

47

COLLES

Un dels elements més característics dels joves dels setanta són les colles. La colla es formava per interessos comuns, aficions, gustos, barris, escoles com a element identitari. Els joves anaven amb la colla a tot arreu i era la seva relació més forta.

Les colles organitzaven festes als “porxos” d’algunes cases del nucli antic i trobades a alguna masia.

48

49

50

51

52

48 | 49 | 50 | 51 | 52
Grups de joves integrants de diferents colles

53 Revista Delta, setembre del 1978

54 Revista Delta, abril del 1981

55 Revista Delta, octubre del 1978

DROGA I DELINQUÈNCIA

A finals dels setanta i primers anys vuitanta es va estendre el consum de drogues. Envoltat d'una certa aurèola de progressivitat, vinculat a la cultura *hippy*, la joventut va accedir al consum de marihuana i haixix, i es popularitzava la paraula “porro” com a denominació genèrica.

54

Delta

Nº 840 PTS.
EL PRAT, OCTUBRE 1978

Fumararse un “porro” en El Prat

“La mayoría de los delincuentes locales no superan los 15 años” (Jefe Policía Municipal)

6 detenidos por tráfico de drogas en una nueva redada

53

55

Molt més devastadora va ser l'arribada de l'heroïna, que es consumia injectada i que va fer estralls entre els joves de tots els sectors socials, des dels més marginals fins als més benestants.

L'heroïna creava molta dependència i era molt cara, per això es desenvolupà amb força una delinquència vinculada als traficants i als consumidors. Alguns d'aquests joves addictes cometien furtos i atracaments, a diferents escales, per tal de proveir-se de les dosis diàries. Tot plegat va contribuir a crear un clima d'inseguretat ciutadana a moltes ciutats i barris, en especial a Barcelona i la seva àrea metropolitana i s'estigmatitzà, durant molt de temps, determinades zones on s'establien els camells i traficants.